

А. РУЦКАЯ
ЗІМОВЫ ДЗЕНЬ

Зімовы дзень, такі прыгожы!
Усё пад сонцам зіхаціць,
І белы іней на бярозе
Пераліваецца, мігціць.
Сняжынкі тысячамі іскраў,
Нібыта зорачкі, гараць,
Прыціх, залёг стары вятрыска,
Спакой не хоча парушаць.
Блішчыць сківаная рачулка,
Застывлі вербы над ляком,
Глядзіцца ўніз, нібы у люстэрка,
Прыцерушыўшыся снежком.
Скрыпціць сніжок пад паўзамі,
Імчыць дарога хутка услед,
І застаецца за сямі
Раўносьнякі, бялюткі след.

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА
СЦЯГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

№ 38 (2012) ● Чацвер, 25 снежня 1975 г. ● Цана 2 кап. ● Газета выходзіць з 1935 г.

Малюнак Н. Лугавой.

ЗАПРАШАЕ ШКОЛА ЮНЫХ ПРАГРАМІСТАЎ

Школы юных матэматыкаў і юных фізікаў пры БДУ ўжо даўно заваявалі павагу і любоў мінчан. А ў гэтым годзе па распарадженню Міністэрства асветы БССР адкрываецца новая школа — школа юных праграмістаў. Яе мэта — павысіць цікавасць вучняў да матэматыкі, азнаёміць іх з электронна-вылічальнай тэхнікай і сучаснымі тыпамі ЭВМ, вывучыць асновы праграмавання.

Цікаваць да новай школы вялікая. На арганізацыйным сходзе, які адбыўся 10 снежня ў БДУ, прысутнічала каля 800 чалавек. Перад рабятамі выступілі і адказалі на пытанні намеснік дэкана факультэта прыкладнай матэматыкі В. І. Каргазюк, загадчык кафедры агульнага праграмавання Г. А. Драбуньшчыч, дырэктар школы П. Я. Глянка.

У школу запрашаюцца вучні 9-х і 10-х класаў. Заняткі будуць праводзіцца два разы ў тыдзень.

Спачатку рабыты праслухаюць ўводны курс, які ўключае ў сябе 6 лекцый, дэмаляцыя аб ролі вылічальнай тэхнікі ў развіцці навукі, азнаёмяцца з гісторыяй ЭВМ. Па заканчэнні курса будзе праведзена гутарка ці канферэнцыйна-практычная работа, якая ўключае пытанні па ўвод-

наму курсу і па курсу школьнай матэматыкі. На практычных занятках рабыты навучацца скла-даць праграмы для ЭВМ, будучы займацца на машынах тыпу «Мінск-32». Вывучышы ўвесь курс, юныя праграмісты атрымаюць пасведчанні аб заканчэнні школы.

Магчыма, не ва ўсіх захапленне стане прафесійнай, але, несумненна, заняткі ў школе прыносяць ім карысць. Рабыты навучацца дакладна, лагічна мысліць, глыбей пранікаць у свет матэматыкі.

Л. ПАКУЦІНА,
студэнтка П курсу
журфака.

СА СВЯТАМ, ДАРАГІЯ ТАВАРЫШЫ!

У магутным росквіце сіл су-стракае наша Радзіма новы, 1976 год. Паспехі савецкага народа ў выкананні планаў развіцця народнай гаспадаркі, намечаных XXIV з'ездам Камуністычнай партыі, яскрава сведчаць аб паслядоўным і мэтанакіраваным руху нашага грамадства да камунізму.

1976 год народ нашай краіны сустракае з асаблівым уздымам — праз два месяцы перад намі яшчэ больш грандыёзныя, больш складаныя задачы.

У праекце ЦК КПСС да XXV з'езда Камуністычнай партыі Савецкага Саюза «Асноўныя напрамкі развіцця народнай гаспадаркі СССР на 1976—1980 гады» вызначана галоўная задача дзесяцігоддзя. Яна заключаецца ў паспяхоўным зрэалізацыі курса Камуністычнай партыі на ўздыг матэрыяльнага і культурнага ўзроўню жыцця народа на аснове дынамічнага і прапарцыянальнага развіцця грамадскай вытворчасці і павышэння яе эфектыўнасці, паскарэння навукова-тэхнічнага прагрэсу, росту прадукцыйнасці працы, усмернага паліяпшэння якасці працы ва ўсіх звонках народнай гаспадаркі.

Значнымі тэмпамі будзе развівацца народная гаспадарка нашай рэспублікі. Зі заць, што прафесарска-вышэйшай школы і студэнты ўніверсітэта прыкладуць усё на-39—43 працэнты. Забеспечыць паскораны рост ра-дыётэхнічнай, электроннай, станкаінструментальнай прамысловасці, вытворчасці сродкаў сувязі, а таксама далейшае развіццё аўтаматэлічнай прамысловасці.

У сельскай гаспадарцы намечана забяспечыць рост сярэднегадавага аб'ёму ва-лавой прадукцыі на 11—14 працэнтаў, здзейсніць да-лейшае паглыбленне спецыялізацыі сельскай гаспадаркі на малаочнай і мясной жывёлагадоўлі.

Партыяй вызначаны кан-

крэтныя напрамкі развіцця навуковых даследаванняў у галіне грамадскіх, прыро-дазнаўчых і тэхнічных наву-к.

Вялікія задачы ў гэтай сувязі паўстаюць і перад нашай навукавай устано-вай — кузняй кадраў для народнай гаспадаркі. Аднак можна з упэўненасцю ска-заць, што прафесарска-вышэйшай школы і студэнты ўніверсітэта прыкладуць усё на-рама выканаць заданне партыі.

Сардэчна віншваем сту-дэнтаў, аспірантаў, прафесарска-навуковых са-стаў, рабочых і служачых універсітэта з надыходзя-чым Новым годам. Жадаем усім моцнага здароўя, но-вых поспехаў у працы і вучобе, заклікаем навуко-ваў даследавання, прац-ваць плёніную работу па удасканаленню падрыхтоў-кі высокакваліфікаваных кадраў.

**РЭКТАРАТ
ПАРТКОМ** **КАМІТЭТ
КАМСАМОЛА** **МЯСЦКОМ
ПРАФКОМ**

НЕЗАБЫЎНАЕ

У 1925 годзе я закончыў прававое аддзяленне БДУ, потым — медыцынскі. У гады Вялікай Айчыннай вайны быў урачом, камандзірам шпітальнага узвода 238 мелсанбата стралковай дывізіі І Украінскага фронту. Але мой расказ не аб уласнай біяграфіі...

1944 год... Адночы прама з перадавой у медсанбат прывезлі цяжка параненага салдата. Ён быў у непры-

томнасці. Мноства асколкаў ушлясо ў чэлы байца, і, нягледзячы на ўсе нашы намаганні, праз суткі ён памёр.

Са здзіўленнем і хвалі-ваем згадзілі мы па-кет, прывязаны да цела салдата. У пакеце за-хоувалася заліковая кніжка (матрыкул) сту-дэнта Белдзяржунверсітэта. Там былі подпісы прынятых залікаў і экзаменаў, подпісы добра знаёмых мне вы-кладчыкаў. Амаль праз

усю ваіну пранёс чала-век каштоўны дакумент у надзеі вярнуцца зноў у родны ўніверсітэт і прадоўжыць вучобу. Вера ў перамогу над ворагам акрыляла ў тыя дні многіх байцоў. На жаль, я не памятаю прозвішча памёршага салдата, які так бераж-ліва захоўваў сваю за-лічку. Яна таксама аказалася згубленай ва умовах тэрміновай пе-радыслацыі медсанба-та. Але памяць аб муж-ным чалавеку свяшчэн-ная.

С. СЛАВОДКІН,
былы студэнт БДУ.

ЛЕНІНСКАЯ «ІСКРА»

24 снежня — 75 гадоў з дня выхаду першага нумара агульна-рускай нелегальнай марксісцкай газеты «Іскра»

Выданне такой газеты, як «Іскра», Ленін задумаў яшчэ ў сшытцы ў канцы 1899 года. Ясна, чым хто-небудзь іншы, У. І. Ленін бачыў, што пытанне аб партыі, яе гістарычным назначэнні становіцца галоўным для рабочага руху. Уся тэарэтычная і практычная дзейнасць «Іскры» і была накіравана на арганізацыю баявой марксісцкай партыі, на ідэйны раз-гром «эканамізму» і пераадоленне разброду і хістанняў у разрозненых сацыял-дэмакратычных арганізацыях.

Першы нумар «Іскры» быў з'яў-станы 11 (24) снежня 1900 года і хутка выйшаў у свет. Да красавіка 1902 года рэдакцыя «Іскры» знахо-дзілася ў Мюнхене, з красавіка 1902 года да красавіка 1903 года — у Лондане, з красавіка 1903 года — у Жэневе. 52-гі нумар быў падрыхтава-ны Пляханавым, з 53-га «Іскра» ста-ла меншавіцкай.

Ленінская «Іскра», якую часта на-зваюць старой «Іскарай», выдавала-ся са снежня 1900 да лістапада 1903 года. Нумары старой «Іскры» вы-пускаліся тыражом 8—10 тыс. экз. Гэта было нямаля нават для легаль-нага друку таго часу. Прывозілі «Іс-кру» у Расію нелегальнымі шляхамі. У рабочых гэта газета карысталася велізарным аўтарытэтам і зачытвала-ся да дзірака. «Я многім таварышам паказваў «Іскру», — пісаў у газету адзін пецярбургскі рабочы, — і ўвесь нумарок знаёсуся, але ён дарогі... Тут пра нашу справу, пра усю ру-скую справу. Рабочы народ цалар-лёгка можа загарэцца, ужо усё тлее зніз, патрэбна толькі іскра, і будзе пажар».

З першых нумароў «Іскра» нача-ла бескампрамісную барацьбу за ідэйнае і арганізацыйнае з'яднанне мясцовых партыйных арганізацый, за перамогу рэвалюцыйнага марксісцка-га кірунку ў РСДРП, заслужыўшы, па словах Леніна, «ганаровую нелю-боў і рускіх і заходнеўрапейскіх апартуністаў».

В. ПАВЛОВ.
 На тихую землю падаюць белыя снега...
 А сердце рифмуець, радуясь: «Ра-ду-га!»
 * * *
 Нам суждены далекие пути
 И городов чужих рекламы...
 Но вечной радостью в груди
 Нас ждут в далеком позади
 В нас свято верящие мамы.

А. КОЗАКОВА
 Девчонка бегала
 Босая по лужам,
 И брызгали капли
 Цветеньем радужным.
 Рассыпались волосы
 Волнами русыми,
 В них солнце играло
 Лучистыми бусами.
 Смеялась она,
 Ликовала, цвела,
 Летела на крыльях счастья,
 Напомнив ещё раз,
 Что юность ушла
 От нас в подвенечном платье.

Ю. КУЗУБ
 Поэзия рук, огрубелых,
 но ласковых,
 Сдилась с прозой земли,
 Как с рекою река...
 Помню, как в детстве,
 Отмеченном сказками,
 Я трогал цветы,
 Считал облака.
 Детство прошло,
 Но печатными буквами
 Врезалось в память —
 — Я капля реки
 Огромной и быстрой,
 Прозрачной и чистой,
 Родиной предки её нарекли.

И. РОДИОН
 За туманом, как сказкой,
 За туманом — фатой —
 Лес застыл, словно в пляске
 Озорной, золотой,
 Опосан морозом, —
 Ты его забуди
 Не стихами, не прозой,
 А дыханьем зари.

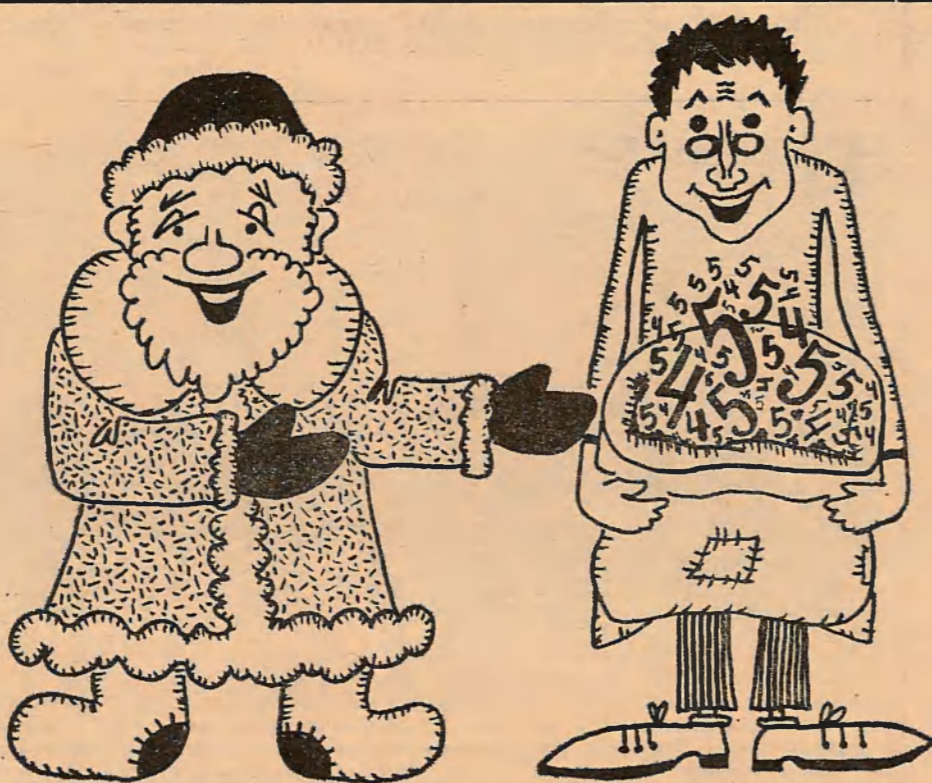
Валерый ЗАДАЛЯ
ВЯТРАК
 На пагорку каля вёскі
 Пазірае сумна у свет,
 Як дзён далёкіх алягоскі,
 Вятрак стары, нібыта дзед.
 З ім вітаюцца дзячаты
 Песняй звонкай, новай.
 Аб жыцці шчаслівым нашым
 Песні той гавораць словамі.
 А вакол пшанічным морам
 З небам гутараць палі.
 Плывуць у збожжавым прасторы
 Камбайны — нывы караблі.
 Каля вёскі на пагорку
 Узмахнуў крылом вятрак.
 Ён за морам сочыць зорка,
 Як за морам той маяк.
 Не вярнуць час ветраковы,
 Шмат думак горкіх, як палын...
 Стары вятрак вітае новы
 З электрычным сэрцам млын.

Ліу дождж.
 Як тыя стрэлы
 У зямлю упваліся маланкі.
 І цешыўся жару:
 Нібы з гармат
 Папіў ён з ранку.

Вось стары дуб
 Ён падпаліў,
 Што рос стагоддзямі у полі.
 Чырвонай кветкай
 Дуб расцвіў
 Па перуновай волі.

Каля польмя-агно
 Прысеў пагрэцца
 Вольны вецер.
 І так дыхнуў
 На той агонь,
 Што ён імгненна з дуба злецеў.

Апошні раз
 Уздрыгнула зямля.
 Папылі удалеч навальніцы...
 У дуба часам
 Раны забяляць
 І ноч маланкавая сніцца.

На навагоднім bale-маскарадзе: «Будзён прыставаць да Джульеты, перастаць паказваць на экзаменах».
 Навагоднія мары студэнтаў.
 Малюнк А. Дубравіна.

МЯСЦОВАЯ ХРОНІКА

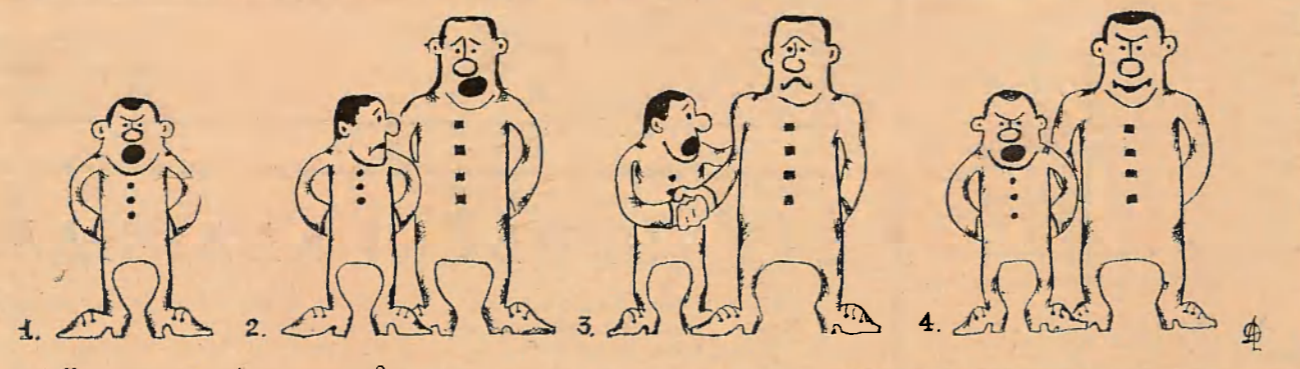
«Розніца паміж біяграфіяй і аўтабіяграфіяй» — канферэнцыя пад такой назвай прайшла на філфаку. У выніку доўгіх дыскусій было выяўлена, што біяграфія паказвае чалавека такім, якім ён быў, а аўтабіяграфія — такім, якім ён сябе уяўляў.
 * * *
 Першакурснікі напісалі сачыненне «Як трэба вучыцца». Адзін са студэнтаў разважаў у ім: «Чым больш чалавек вучыцца, тым больш чалавек ведае, чым больш чалавек ведае, тым больш ён забывае. Чым менш ён ведае, тым менш забывае. Чым менш ён забывае, тым больш ведае».
 Пытаецца, навошта добра вучыцца?
 * * *
 Машына, якая мысліць, прыйшла да вываду члены СНТ ФПМ, — змога замяніць тэ ўсіх спецыялістаў, а толькі тых, хто мысліць.
 * * *
 «Доугае» замыканне адбылося на экзамене са студэнтам фізфака У. Соснікам: ён не мог адказаць, што такое кароткае замыканне.

ГІСТАРЫЧНЫЯ ПАРАЛЕЛІ

Разныя драўляныя дзверы, масюныя, як сківіцы мастацтва, лянява развіліся і праглынулі нас. Гістарычны музей... Нерухомы востраў у імклівай бешумнай раці часу. Але тут як сказаць...
 Калматы неандэрталец у брудных лахманах. Думаецца, калі б ён з'явіўся раптам у кампаніі сучасных «валасакіаў», ніхто б не здзівіўся — настолькі падобным быў ён на астатніх.
 Старажытныя фаліянт-пажоўслыя, запыленыя, абдуленыя. Яны зусім як тыя кнігі, што з'яўляюцца студэнты ва ўніверсітэцкую бібліятэку. Ашаломленым бібліятэкарам застаецца толькі гадаць, чым служыла кніга: падстаўкай пад патэльню, альбомам для малявання ці футбольным мячом.
 Ганчарныя вырабы старажытных славіяў... Глядзіш на іх — і міжволі ўспамінаецца прадукцыя некаторых нашых фабрык — такія ж крывабокія, шурпатыя жбанкі і глечыкі.
 Не, нездарма славу філосафаў спісалі горы паперы, даказваючы, што развіццё носіць супярэчлівы характар, што на кожным новым этапе наугараюцца — хоць на якасна новай і больш высокай аснове — некаторыя істотныя рысы і моманты папярэдніх стадыяў.
 А. ДАЊІЛАУ.

А Д Н О Й Ч Ы...

Вядомы фізік Генрых Герц у маладосці захапляўся такарнымі работамі. Калі вучыўся яго тэстаму рамямству майстар праз многа год даведаўся, што Герц стаў прафесарам, ён заўважыў:
 — Як шкада, з яго выйшаў бы першакласны токар!
 * * *
 Еўкліда, вядомага грэчаскага матэматыка, аднойчы спытаў яго настаўнік:
 — Чаму б ты аддаў перавагу — двум цэлым яблыкам ці чатыром роўным палавінкам?
 — Зразумела, настаўнік, чатыром палавінкам.
 — А чаму? Гэта ж адно і тое ж.
 — Зусім не. Выбіраючы два цэлыя яблыкі, як я даведаюся, чарвевыя яны ці не?
 * * *
 Зайшоўшы да свайго сябра Пэп, Г. Дэві неяк сказаў яму:
 — Вось пісьмо аднаго юнака, які наведваў мае лекцыі. Ён просіць даць яму занятак у інстытуце. Што мне з ім рабіць?
 — Калі ён згодны, загадай мыць бутлі!
 Юнак згадзіўся і даказаў, што ён варты многага.

1. Хто хоча са мной пазмагацца?
 2. Я!
 3. А як цябе завуць?
 — Федзя.
 4. Хто хоча пазмагацца са мной і з Федзяй?

— Вашае сукенка нешта мне нагадвае.
 Малюнк А. Дубравіна.

